

D O M

afsagt den 2. september 2015, kl 11:00.

Rettsens nr. 1-478/2015

Politiets nr. 5600-89991-00016-15

Anklagemyndigheden

mod

(T1)

(amerikansk statsborger)

født den 101090(AARK) i USA

boende: 29285 Bayview Boulevard, Rockaway, Oregon 97136, USA,

opholdssted: Lejet hus i Sørvágur, Færøerne,

og

(T2)

(hollandsk statsborger)

født den 231173 (AAIK) i Holland

boende Anodeweg 9, 1627 LJ Hoorn, Holland

opholdssted: Hostel i Tórshavn, Færøerne,

og

(T3)

(tysk statsborger)

født den 050188 (ACAM) i Tyskland

boende Alsheimer Wes 45, 67575 Eich, Tyskland,

opholdssted: Lejet hus i Sørvágur, Færøerne,

og

(T4)

(engelsk statsborger)

født den 100794 (AAOM) i Skotland

boende 11 Orchard Road, Kinghorn FIFE, Scotland

Opholdssted: Hostel i Tórshavn, Færøerne,

og

(T5)

(italiensk statsborger)

født den 060880 (AAKK) i Italien

boende Via Madonna del Covala 110, 31017 Crespana del Grappa, Italien,

opholdssted: Lejet hus i Sørvágur, Færøerne

Anklageskrift fra Landfogeden på Færøerne er modtaget den 27. august 2015.

(T1), (T2), (T3), (T4) og (T5) er tiltalt for overtrædelse af

1.

lagtingslov nr. 56 af 19. maj 2015 om grind og andre småhvaler med senere ændringer § 13, stk. 2, jf. stk. 1, jf. § 9, stk. 1, jf. stk. 2 og § 3, stk. 4, jf. til dels straffelovens § 21 og § 23 samt politivedtægten for landkommunerne for Færøerne § 41, jf. § 2 - ved den 12. august 2015 på et tidspunkt omkring kl. 17.39 på stranden ved den godkendte hvalbugt i Sandavági efter forudgående aftale eller forståelse med hinanden at have overtrådt sysselmandens påbud og/eller forbud om ikke at indfinde sig i grindefangstområdet, idet de tiltalte - som deltagere i organisationen Stichting Sea Shepherd Global KVK 56656472 annoncerede, planlagte og iværksatte kampagne Operation Sleppid Grindini (Operation Set The Whales Free) - uden den fornødne tilladelse passerede den af sysselmanden opsatte afspærring til grindefangstområdet og indfandt sig på den afspærrede strand med det formål at forstyrre, besværliggøre eller forhindre den nærforstående grindefangst eller dens sædvanlige forløb, herunder ved at placere sig i eller ved vandet på en sådan måde, at grindehvalerne ville ændre svømmeretning væk fra stranden med henblik på, at flokken helt eller delvist undgik at blive slagtet, hvilket dog til dels mislykkedes, fordi grindemænd og civile personer sammen med politiet fik forhindret deres forehavende, idet

- a) tiltalte (T1) løb direkte mod vandet og undlod at følge politiassistent () påbud om at standse og forsatte længere ud i vandet, hvor hun blev civil anholdt af grindeformand (), som derefter overdrog tiltalte til politiassistent (), der erklærede hende for anholdt, hvorefter tiltalte blev placeret på stranden i et ”futtog” med tiltalte (T5) og derefter ikke efterkom politiets påbud/ordre om at blive siddende på stranden, idet tiltalte på ny forsøgte at løbe mod stranden, hvilket dog blev forhindret af (), der greb fast i tiltalte og førte hende tilbage til samme sted på stranden, hvor hun blev overdraget til politiet, og
- b) tiltalte (T2) efter at være løbet ud i vandet og forsatte med dette, selvom den af grindemand () gav ham påbud om at standse, hvilket tiltalte ikke efterkom, hvorefter tiltalte ca. 20-30 meter ude i vandet blev civilt anholdt af () med hjælp af (), hvilket fik tiltalte til at udøve passiv modstand ved ikke at følge med, da han blev overdraget til politiassistent (), der erklærede ham for anholdt, og
- c) tiltalte (T3) forsøgte at løbe ud i vandet, hvor han blev civilt anholdt af () og forsøgte at komme fri fra dennes greb for at forsætte sit løb, hvilket blev forhindret af () og () med den fornødne magt fik overdraget tiltalte til politiet, der erklærede ham for anholdt, og
- d) tiltalte (T4) efter at være løbet ud i vandet blev civilt anholdt af () med den fornødne magt, hvorefter () med hjælp fra grindeformand () fik overdraget tiltalte til politiet, der erklærede ham for anholdt, og
- e) tiltalte (T5) efter at være løbet ud i vandet ca. op til livet blev civilt anholdt af grindeformand () med den fornødne magt for derefter at blive overdraget til politiassistent (), der erklærede hende for anholdt,

hvilket i det hele for alle 5 tiltaltes vedkommende tillige var en forstyrrelse af den offentlige orden.

Tiltalte, (T1), er endvidere tiltalt for overtrædelse af

2.

lagtingslov nr. 56 af 19. maj 2015 om grind og andre småhvaler med senere ændringer § 13, stk. 2, jf. stk. 1, jf. § 9, stk. 1, jf. stk. 2 og § 3, stk. 4, jf. stk. 2, jf. til dels straffelovens § 21 og § 23 sammenholdt med kundgørelse nr. 100 af 5. juli 2013 om grind § 49, jf. § 9 samt politivedtægten for landkommunerne for Færøerne § 41, jf. § 2 - ved den 24. august 2015 omkring kl. 15.00 på stranden ved den godkendte hvalbugt i Fuglafjørður efter forudgående aftale eller forståelse med den franske statsborger () og den canadiske statsborger () - hvis sager behandles særskilt - at have overtrådt sysselmandens påbud med det formål at forstyrre, besværliggøre eller forhindre drivningen af en flok grindehvaler

- a) ved at indfinde sig i grindefangstområdet, idet de - som deltagere i organisationen Stichting Sea Shepherd Global KVK 56656472 annoncerede, planlagte og iværksatte kampagne Operation Sleppid Grindini (Operation Set The Whales Free) - uden den fornødne tilladelse passerede den af sysselmanden opsatte afspærring og indfandt sig på den afspærrede strand,
- b) hvor tiltalte forsøgte at løbe ud i/til vandet på en sådan måde, at grindehvalerne ville ændre svømmeretning væk fra stranden med henblik på, at flokken helt eller delvist kunne undgå at blive fanget, hvorved tiltalte tillige forsøgte at komme tættere end en sømil på hvalerne, hvilket dog mislykkedes, fordi tiltalte blev anholdt af politiet,
- c) hvorved tiltalte tillige overtrådte sysselmand ()s beslutning om, at flokken skulle drives og fanges med henblik på videnskabeligt formål, idet Det Færøernes Naturhistoriske Museum skulle påsætte sendere på ca. 7 hvaler, hvorefter hvalerne skulle slippes løs og drives ud,

hvilket i det hele tillige var en forstyrrelse af den offentlige orden.

Anklagemyndigheden har under sagen nedlagt påstand om frifindelse for så vidt angår sætningen "undlod at følge politiassistent ()påbud om at standse" i forhold 1 a, samt frifindelse for så vidt angår sætningen "hvilket fik tiltalte til at udøve passiv modstand ved ikke at følge med" i forhold 1 b, men har i øvrigt nedlagt påstand om bødestraf, samt om konfiskation af:

1. Et Go-Pro kamera med rem, model Hero (T1)
2. Et Go-Pro kamera med rem, model Hero 4 ((T3))
3. Et Go-Pro kamera med rem, model Hero 3+ ((T5))

De tiltalte har nægtet sig skyldige, med henvisning til at den færøske grindelov ikke kan anerkendes, idet Danmark har tiltrådt Bern-konventionen, og at dansk politi og domstol skal overholde de forpligtigelser, der følger af konventionen. De tiltalte har endvidere anført, at de ikke er deltagere i organisationen Sea Shepherd, men er individuelle personer, og har påstået frifindelse for de nedlagte konfiskationspåstande, .

Forklaringer

De tiltalte ønskede ikke at udtale sig. Der blev afgivet forklaring af vidnerne grindeformand (), grindemand (), (), (), (), politiassistent (), (), politiassistent () og biolog (). Vidnerne er behørigt formanet om vidnepligt og vidneansvar.

Vidnet grindeformand () blev foreholdt billeder fra grindefangsten i Sandavágur. Vidnet forklarede, at det er ham, der ses på billedet. Han skulle prøve at afskærme kvindens vej så det var muligt at få fat i hende. Vidnet udpegede kvinden som værende (T1). Da han afskærmede hendes vej, drejede hun ud mod vandet. Hun nåede ud i vandet til ca. knæene. Der er nok ca. 80-100 meter ud til grindehvalerne. Han kender ikke navnet på den politiassistent, som han overdrog kvinden til.

Den næste anholdelse fandt sted, da hvalerne var kommet lidt længere ind mod stranden. Der kom to mennesker løbende i Sea Shepherd trøjer, en mand og en kvinde. Manden blev pågrebet først, og kvinden fortsatte sit løb ud i vandet. Han fortsatte i løb efter kvinden. Han så kun ryggen på hende, men tog så fat i hende. Hun var nået ud i vandet til ca. livet. Han sagde ikke noget til hende. Han overdrog kvinden til en politiassistent, (). Hvalerne var holdt til på dette tidspunkt. Foreholdt videooptagelse fra Youtube af tiltalte (T5), oplyste vidnet, at han ikke med sikkerhed kunne sige, at der er tale om den samme kvinde. Forsvareren tilkendegav, at det ikke bestrides, at anholdte nr. 2 var tiltalte (T5).

På forespørgsel fra anklageren oplyste vidnet, at han ikke hjalp til med at anholde en tredje mandlig person. Da han kom til stedet, lå Sea Shepherd manden allerede ned. () havde fat i manden på dette tidspunkt. Han blev ved siden af, såfremt der skulle blive brug for assistance. Afspærringen var opsat før grinden blev drevet ind. Der var tale om en minestrimmel. Han så ikke andre personer, ud over deltagere i drabet, gå ud i vandet på samme måde som folkene fra Sea Shepherd. I almindelige færøske grindefangster har han ikke før set folk gå ud i vandet på en sådan måde. Normalt er det grindeformanden der står i vandkanten, og grindemændene går ikke ud i vandet før der gives tilladelse hertil. Der var ikke givet tilladelse til de anholdte personer.

På forespørgsel fra forsvareren vedrørende afspærringen forklarede vidnet, at den menneskemængde der ses på billedet, befinder sig indenfor afspærringen. Han kan ikke sige om alle de mennesker deltog i grindefangsten, men ca. 800 personer havde skrevet sig op til at have deltaget. Det er normalt ved grindefangster, at ikke alle går ned og deltager i selve drabet. Han ved ikke om dem der har skrevet sig op, har deltaget aktivt. Ældre, der tidligere har deltaget i grindefangster, står ofte og kigger på. Hvis folkemængden havde stået bag ved afspærringen ved stenhøjen, ville det ikke være muligt at se noget. Han tror, at de fleste nok står og kigger, og de er indenfor afspærringen. De giver ikke specifik tilladelse til den enkelte person om at komme indenfor afspærringen, men der bliver sagt, at alle dem der skal deltage i grindedrabet gerne må komme indenfor afspærringen.

Grindemand () har som vidne forklaret, at han er ansat af kommunen. Han bar en gul vest, med påskriften grindemand. Hans opgave var at få redskaber ned på stranden og rydde stranden bagefter. Politiet kom og gav ordre til at holde folk væk fra stranden, indtil der var givet besked om at gå ud efter grinden. Han hørte råb fra den anden side af stranden. Der kom nogle folk fra Sea Shepherd, og han så en kvinde løbe ud i vandet. Så hørte han igen nogle råb fra den side hvor han stod, og her løb et medlem fra Sea Shepherd ud i vandet. Der var intet politi i nærheden, så han løb selv ud efter personen. Personen var på det tidspunkt så langt ude i vandet, at han selv blev våd til ca. overlåret. Foreholdt sagens bilag 2,6 side 2 4. afsnit, hvoraf det fremgår, at han til politiet skulle have forklaret, at han kom ca 30 meter ud i vandet. Vidnet forklarede, at han ved nærmere eftertanke vurderede, at det var en kortere afstand. Han kan ikke nøjagtig sige hvor langt, men det ligger nok omkring 15-20 meter. Han råbte "STOPPA" højt. Manden stoppede ikke, men faldt. Så kom han hen til manden og tog fat i hans arm bag på ryggen. Han skubbede manden ind mod stranden.

Manden gik ikke selv. Da han nåede lidt længere ind mod stranden kom politiet. Han kendte ikke (). Forholdt fotomappe forklarede vidnet, at han ikke gjorde sig nogen tanker om, hvor tæt grindehvalerne var på ham og personen i vandet. Den anden civile person på billedet kender han ikke. På forespørgsel fra forsvareren omkring folkemængden ved stenene, forklarede vidnet, at det var folk, der kiggede på. De deltog ikke i drabet. Han så ikke andre personer gå ud i vandet, der ikke deltog i grindedrabet, ud over folkene fra Sea Shepherd.

Vidnet () har forklaret, at han er civil person, der deltog i grindedrabet. Han stod og så på, mens hvalerne kom ind. Han lagde ikke mærke til personerne omkring sig. Så smed en af personerne ved hans side jakken, og så så han logo fra Sea Shepherd. Manden, som vidnet i retten udpegede til at være tiltalte (T2), løb mod vandet. Han så en person med en vest, hvor der stod grindemand. De løb sammen ud i vandet. Han hørte politiet bag ved råbe, "kom så ind igen". Manden fra Sea Shepherd blev slået af en bølge og væltede, og grindemanden fik fat i manden fra Sea Shepherd. Manden blev overdraget til politiet, der erklærede manden for anholdt. Så gik han selv ud igen efter hvalerne. Manden fra Sea Shepherd fulgte frivilligt med. Det virkede som om, at manden alene var interesseret i at få nogle billeder. De var nok omkring 25-30 meter ude i vandet. Han havde tilladelse til at gå ud i vandet.

Vidnet () har forklaret, at han var til stede på stranden ved grindedrabet i Sandavágur den 12. august 2015. Det var sent afklaret, om grinden skulle lægges til ved Leynar eller Sandavágur. Hans nabo, (), som også er grindeformand i Bø, spurgte, om han kunne hjælpe til med rygmarvsspydene. De er oftest i båd, men var på land denne gang. Stranden var ikke afspærret, da han ankom, og der var ikke mange folk på stranden. Bådene var langt ude, og de stod og kiggede i ca. 20 minutter. Han kom indenfor afspærringen sammen med (). På et tidspunkt begyndte folk fra Sea Shepherd at løbe indenfor afspærringen, og hensigten var at komme ud i vandet. Han hørte, at der var råb om "at holde" og "at tage". På et tidspunkt efter, at der var taget en Sea Shepherd person, vendte han sig om. Han så en person komme imod ham, stille og roligt. Han så med det samme, at personen ikke passede ind i billedet. Han fik øjenkontakt, men der var ingen reaktion fra personen. Han gik så 1-2 skridt imod personen. Personen satte hastigheden op, og kom på hans venstre side. Der var en åbning ned mod åudløbet og stranden. Personen var nu målrettet på vej ud i havet. Han tog nogle skridt fremad i retning af personen. Han strakte sig ud efter personen. Han mærkede, at personen havde til hensigt at komme ud i vandet. Han tog personens arm om på ryggen for at få kontrol over situationen. Vidnet udpegede tiltalte (T3), som værende den person, han havde fat i på stranden. Foreholdt fotomappe med billede hvor der ses en kvinde med et barn på stranden. På forespørgsel fra forsvareren forklarede vidnet, at han mener, de kigger efter grindefangsten. Han ved ikke om kvinden og barnet havde fået tilladelse til at være indenfor afspærringen. Damen er hverken til eller i fare, ved at stå hvor hun står.

Vidnet () har forklaret, at han var på stranden i Sandavágur i forbindelse med grindefangsten den 12. august 2015. Han var almindelig grindemand. Han er uddannet til at aflive, men var kommet for sent, og der var folk nok til at aflive. Han så, at en anden deltager i grindefangsten havde taget fat i en person fra Sea Shepherd. Han gik derhen for at hjælpe. De fik kontrol over manden. Der stod en betjent som allerede havde anholdt en kvinde fra Sea Shepherd. De bar manden hen til politibetjenten, og han blev sat ved siden af kvinden. Herefter forholdt manden sig helt rolig. Så begyndte drabet, og kvinden fra Sea Shepherd rejste sig op og ville forlade stedet igen. Han fik fat i Sea Shepherd kvinden og førte hende tilbage. Foreholdt fotomappe forklarede vidnet, at han gik udenfor kameraets vinkel. Han er sikker på, at det er kvinden, der ses på billedet, (T1), som han afleverede til politiet. Foreholdt bilag 4, side 1, nederste afsnit. Vidnet forklarede, at det er rigtigt

beskrevet, at han så manden fra Sea Shepherd gjorde modstand. Han er sikker på, at fik manden gjort sig fri, ville han være fortsat ned mod havet. Hvalerne var på det tidspunkt nok så langt ude. Ca. 20-25 meter ude fra vandkanten. Forespurgt af forsvareren forklarede vidnet, at da det ikke lykkedes manden fra Sea Shepherd at komme ud i vandet, skete der ikke nogen påvirkning af grinden. De personer fra Sea Shepherd, der var på land gjorde ikke den store forskel, da de var så få.

Vidnet () har forklaret, at han var på stranden i forbindelse med grindedrabet i Sandavágur. Han stod stille og ventede på, at grinden kom ind. Så kom en mand fra Sea Shepherd løbende. Han reagerede meget kraftigt, tog fat i manden og holdt manden nede i sandet. Manden havde retning lige mod hvalerne. På det tidspunkt svømmede hvalerne inde i bugten. Hvalerne var ved at gøre "Landgang". Om personen skreg er han ikke helt sikker på, men personen lavede en lyd, og løb hen mod sandet. Det var for tidligt at gå imod hvalerne. Han tog tre til fire store skridt hen imod manden, og kastede sig over ham. Personens overkrop fald i vandet. Han vendte personen om, så personen kunne få luft. Han sagde til manden "just hold still". Manden blev stille. Manden udtalte "I don't understand English". () kom til, og de fik afleveret personen til politiet. Foreholdt fotomappe oplyste vidnet, at det er han, der ses sammen med ().

Som vidne fremstod politiassistent (), der har forklaret, at han ankom til Sandavágur den 12. august 2015 i forbindelse med grindefangst, sammen med (). De startede med at afspærre området. Andre placerede sig i sydlig ende, og han placerede sig selv i krydset Giljanesvegur. Hans opgave på det tidspunkt var at observere de biler der kørte til stranden. Da grinden var på vej til at gøre landgang, så han en pige komme løbende med direkte kurs mod grinden, der var på vej ind. Så satte han i løb mod pigen, og da han nærmede sig råbte han "Hey Stop". Da han nærmede sig pigen løb hun ud i vandet, hvor hun faldt forover. Hun rejste sig igen, hvor hun fortsatte sit løb. Han er ikke sikker på, at pigen hørte hans råb. Han råbte ikke alt hvad han kunne. Han mindes ikke om pigen kigger tilbage, men hun løber videre, efter at hun faldt. Pigen var den første, der blev anholdt. Så kom flere civile med personer fra Sea Shepherd. De anholdte blev placeret adskilt kvinder og mænd. Pigen, tiltalte (T1), forsøger efter anholdelsen at rejse sig igen og løbe mod havet. Han havde gjort pigen klart, at hun var anholdt, og at hun skulle blive på stedet.

Som vidne fremstod politiassistent (), der har forklaret, at han kunne genkende (), som stod udenfor afspærringen. Der stod en politibetjent foran hende. Han kiggede over i det område hvor () gik. Hun gik frem og tilbage. Han så, at hun snakkede meget i telefon, eller havde en adfærd med hånden op foran øret, der indikerede, at hun talte i telefon. Dette foregik under hele fangsten. Hen imod slutningen, så han () bag en varebil. Hun snakkede fortsat i telefon eller radio.

Vidnet politiassistent () har vedrørende forhold II forklaret, at strandområdet i Fuglafjörður blev spærret af med minestrimmel efter sysselmandens ordre. Da hvalene kom ind mod stranden rykkede folkemængden nærmere. En kvinde kom løbende ud fra folkemængden i retning mod en af hvalerne. Han stod i retning mod folkemængden ca 3 meter fra strandkanten. En hval var kommet ind og der sås 4 andre hvaler længere henne mod havnen. Der må ikke komme sand i blæsehullet, så får hvalen skade. Hvalen blev derfor holdt oppe af 3 mænd. Hvalen lå nogle meter ude i vandet. De andre hvaler var længere ude i vandet, ca. 50 meter. De 4 andre hvaler blev også holdt stille med henblik på mærkning. Ud fra folkemængden kom en kvinde løbende mod hvalen. Mens de stod og ventede på at naturhistorisk museum skulle ankomme, gjorde de folk klart, at der alene ville blive mærkning af hvaler. Han og to andre kollegaer kom hen til betjent (), der havde fat i kvinden. Kvinden lå stille og blev lagt i håndjern. Herefter blev hun ført over til to andre anholdte personer.

Vidnet udpegede kvinden som tiltalte (T1). Forespurgt af forsvareren oplyste vidnet, at kvinden ikke påførte hvalerne noget. Han kan ikke svare på, om der ville være sket noget, hvis kvinden var nået ud i vandet.

Biolog () har blandt andet som vidne forklaret, at han er ansat ved Færøernes naturhistoriske museum, og havde ansvaret for mærkningen af hvalerne denne dag. Han har speciale indenfor havpattedyr, hvaler og sæler. Denne dag fik de at vide, at sysselmanden havde besluttet, at hvalerne skulle gå til videnskabeligt formål, og ikke aflives. Det har stor betydning, at der indsamles så megen viden som muligt. Ved at mærke dyrene, har de mulighed for at indsamle oplysninger omkring hvaler, der indgår i et større billede, herunder bevægelsesmønstre, bæredygtighed mv. Det er vanskeligt konkret at svare på, om det forstyrrer hvalen eller mærkningen, at der eksempelvis kommer en person løbende inde på stranden. De folk der har med mærkningen at gøre har godt tjek på det, og de bevæger sig også omkring hvalen. Der ses generelt ikke panik i hvalerne. På forespørgsel fra anklageren om han selv ville løbe ud i vandet til en hval, svarede vidnet, at han selv nok ville vælge at gå stille og roligt, også for ikke at falde. En rolig håndtering af hvalen og en rolig bevægelse er det han foretrækker. Larm generelt kan skabe et kedeligt miljø, men generelt er det vigtigste for ham, at når hvalerne er kommet ind på grund vand, så er det ønskeligt at hvalerne kommer lidt ud igen, så hvalen ikke er plaget af egen tyngdekraft. Der er ved mærkning af hvalerne ikke tale om grindedrab. Der ligger i grindedrab, at dette indbefatter aflivning af hvalerne.

Der har ud over dokumentation af sagens bilag været forevist videooptagelser fra Kringvarp Føroya og YouTube, og der har været afspillet radiomeddelelse af 24. august 2015, kl. 12.27 fra sysselmanden ().

Det retlige grundlag.

Lagtingslov om grind og andre småhvaler

Lagtingslov nr. 56 af 19. maj 2015 om grind og andre småhvaler med senere ændringer indeholder blandt andet følgende bestemmelser (rettens oversættelse):

"§ 1. Lagtingsloven er gældende i alle tidsrum, som hører til et

grindedrab eller andet lovligt drab af småhval. Lagtingsloven fastsætter hjemmel, rettigheder og pligter for dem som ved lov og sædvane har myndighed til at forestå/arrangere grindedrab samt rettigheder og pligter, for dem som er i grind til søs og på landjord.

Stk. 2. Lagtingsloven er også gældende for andre, som udøver handlinger eller indgreb, hvis hensigt eller følge er, at grindedrabet bliver forstyrret, besværliggjort eller forhindret, eller som med sin passivitet er årsag til det samme.

Stk. 3. Ved denne lagtingslov fastsættes hjemmel for politiet og andre myndighedspersoner at foretage indgreb mod personer og ting i deres varetægt, som blive anvendt til at forstyrre, besværliggøre eller forhindre grindedrab.

§ 2...

Stk. 2. Ved grind og grindedrab forstås i denne lov den aktivitet, som i henhold til lov eller sædvane foregår, når grind bliver fundet, drevet, holdt til, afmærket, skåret op, fordelt og resterne bortskaffet. Begrebet omfatter i denne lovgivning også lovlig fangst og jagt (tøka og veiða) af ovenfor nævnte småhvalearter.

§ 3.

...

Stk. 2. Havområdet omkring grinden skal regnes som grindefangstområde en sømil i alle retninger, og er under sysselmandens og grindeformandens jurisdiktion.

...

Stk. 4. Det er ikke tilladt drive en grind eller andre småhvaler eller påvirke deres rute med den hensigt at hindre grindedrab, heller ikke i tilfælde, hvor afgørelse om at drive grinden mod strand endnu ikke er truffet, eller i tilfælde hvor sysselmanden har truffet afgørelse om, at grinden ikke skal drives mod strand.

...

§ 9 Alle, der deltager i grindefangsten på hav eller land er forpligtet til at adlyde henvendelser, befalinger, påbud og forbud fra sysselmanden, grindeformanden eller andre bemyndigede personer, der i medfør af denne lagtingslov eller bekendtgørelse med hjemmel i denne lov eller anden lov har myndighed til at lede grindedrab og at anordne ordensbestemmelser i den forbindelse.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 er tilsvarende gældende for personer, der ikke deltager i selve grindedrabet, men som ved handling eller undladelse forstyrrer, besværliggør eller hindrer, at grindedrabet kan gå sin vante gang.

...

§ 11. Redskaber, hjælpemidler eller transportmidler, som anvendes til at forstyrre, besværliggøre eller hindre et grindedrab, jf. § 9, skal konfiskeres uden hensyn til, hvem der har ejendomsretten, når

- 1) brugeren havde rådighed over redskaberne, hjælpemidlerne eller transportmidlerne
- 2) anvendelsen af disse er en overtrædelse af § 9 i denne lagtingslov eller regler fastsat med hjemmel i denne lagtingslov.

Stk. 2. I øvrigt gælder reglerne om konfiskation i den borgerlige straffelov.

...

§ 13. Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning straffes med bøde den, som overtræder § 3, stk. 1-4, ... og § 9.

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er voldt skade på personer, hvaler, miljø ... eller har fremkaldt nærliggende fare derfor. Straffen kan tilsvarende stige til fængsel i indtil 2 år i tilfælde, hvor vedkommende tidligere er straffet for overtrædelse af grindeloven eller i tilfælde, hvor vedkommende er tiltalt for i samme forbindelse flere gange at have overtrådt grindeloven eller regler fastsat med hjemmel i grindeloven, selv om hver overtrædelse i sig selv ellers skulle være straffet i medfør af stk. 1. Straffen kan endvidere stige til fængsel i indtil 2 år i tilfælde, hvor vedkommende har tilskyndet til eller anordnet, at en gruppe af personer har deltaget i masseovertrædelse af grindelovgivningen.”

Af lovforslaget til denne lagtingslov (lagtingslovforslag nr. 153/2014) fremgår det af lovbemærkningerne til § 3 stk. 3 (lovens stk. 4), at det er fastsat, at det ikke er tilladt at drive en grind, med henblik på at forhindre, at grinden bliver holdt til og aflivet. Dette er gældende både i tidsrummet, inden sysselmanden har modtaget besked om grindedrab, eller inden sysselmanden har truffet afgørelse om, at det skal begyndes at drive en grind med den hensigt at føre denne ind mod land og aflive den, og i tilfælde i tiden efter, at en sysselmand har truffet afgørelse om, at en grind ikke skal drives, og at den ikke skal aflives. Der er eksempler fra nyere tid, hvor personer fra en bestemt organisation har drevet hvalflokkene, efter at en sysselmand har truffet afgørelse om, at hvalerne ikke skulle drives.

Videre fremgår det af bemærkningerne til straffebestemmelse i § 13, at bødeniveauet ved overtrædelser af loven eller af regler fastsat i medfør af loven ikke bør være mindre end 7.000 kr. Ved grovere overtrædelser bør bøden fordobles henholdsvis tredobles i forhold til dette udgangspunkt.

Ved sagens behandling i Lagtingets erhvervsudvalg har et flertal af udvalgets medlemmer anført, at bødestørrelsen bør tage udgangspunkt i et niveau på minimum 25.000 kr.

I lovforslagets bemærkninger til konfiskationsbestemmelsen i § 11 er blandt andet anført, at der er tale om en obligatorisk konfiskation. Landsstyremedlemmet for fiskeri har med henvisning til Østre

Landsrets dom af 17. marts 2015 anført, at det er Langtingets vilje med loven at indføre en obligatorisk, ekspropriationslignende konfiskation.

Kundgørelse om grind, som ændret ved kundgørelse nr. 78 fra 10. juni 2014

"§9. Sysselmanden kan standse en drivning af grind eller grindedrab, hvis han vurderer, at forholdene taler for det. Sysselmanden kan også bestemme, at grinden skal gå til videnskabeligt formål og ikke skal aflives.

§49. Hvis ikke højere straf er fastsat i anden lov, kan overtrædelse af § 6, stk. 2, §§ 8-12, §§ 15-17 og § 20, stk. 3 i denne kundgørelse straffes med bøde, og såfremt overtrædelsen er forsætlig med fængsel op til 4 måneder jf. § 19, stk. 2 i lagtingslov om dyreværn.

Politivedtægten

Politivedtægt af 3. juli 1931 for Landkommunerne på Færøerne, som ændret ved Lagtingslov nr. 82 af 19. juni 1990 indeholder følgende bestemmelser:

"§2. Paa offentlig Vej og paa andre Steder, hvortil der er almindelig Adgang, saasom Beværtninger, Butikker og Forlystelsessteder, maa der ikke foregaa noget, hvorved andre tilstedeværende eller omboende forulempes, den offentlige Orden forstyrres eller Færdselen hæmmes, saasom Opløb eller Sammenstimlen af Mennesker, Slagsmaal, Skrigen, Raaben højrøstet Syngen eller anden støjende, voldsom eller fornærmelig Adfærd. Det er ligeledes forbudt uden fyldestgørende Grund at banke paa Porte, Døre eller Vinduer, ringe paa Port- eller Dørklokker eller foretage lignende Handlinger, hvorved Beboerne forstyrres.

...

§ 41. Overtrædelser af nærværende Vedtægt og de i Medfør af samme trufne Bestemmelser behandles efter Reglerne om Politisager og straffes efter Lov Nr. 55 af 13. April 1894 indeholdende Bestemmelser om Politiet paa Færøerne, § 5."

Dersom den af et Barn begaaede Forseelse er sket efter Befaling, Opfordring eller Tilskyndelse af Forældre eller andre, der træder i Forældres Sted, vil disse være at straffe for Forseelsen, hvilket ogsaa skal gælde, naar Forseelsen maa tilskrives de nævnte Personers Mangel paa behørigt Tilsyn med Barnet.

Naar nogen undlader at foretage, hvad der ifølge nærværende Vedtægt eller de i Medfør af denne trufne Bestemmelser paahviler ham, kan Politiet foranstalte det udført eller træffe fornøden Foranstaltning til at forhindre, at Forsømmelsen medfører Skade.

Omkostninger herved bliver at udrede af den skyldige; det samme gælder de Omkostninger, der foranlediges ved Foranstaltninger, som af Politiet træffes for at forhindre forestaaende eller standse endnu ikke fuldførte Handlinger, der ved eller i Henhold til Vedtægten er forbudt."

Rettens begrundelse og afgørelse

Forhold I.

Det kan lægges til grund ud fra de afgivne vidneforklaringer, samt af fotomappe og videooptagelser, der er oploadet på youtube, at de fem tiltalte alle befandt sig på stranden i Sandavágur i forbindelse med grindedrab, der fandt sted den 12. august 2015, og at de tiltalte befandt sig indenfor det afspærrede område. Det kan ud fra den viste video fra youtube lægges til grund, at de fem tiltalte alle er deltagere i organisationen stichting Sea Shepherd Global KVK 56656472.

Efter vidneforklaringerne fra () og politiassistent (), samt videooptagelser fra youtube, kan det lægges til grund, at tiltalte (T1), løb direkte mod vandet, hvor hun blev civil anholdt af vidnet (). Det må efter rettens vurdering have stået tiltalte klart, at hun ved at bevæge sig ud i vandet, bevægede sig ud i et område hvor hun om muligt ville kunne indtage en position i grindedrabet, der var egnet til at påvirke hvalerne. Efter politiassistent () og vidnet ()s forklaring kan det endvidere lægges til grund som bevist, at tiltalte efter anholdelsen ikke efterkom politiets påbud om at blive siddende på stranden, men igen forsøgte at løbe mod stranden. Retten finder det endvidere bevist, at tiltalte var klar over sin anholdelse, og påbud om at blive siddende.

Efter forklaringerne fra () og (), kan det lægges til grund, at tiltalte (T2), blev anråbt af (), der ved grindefangsten bar en gul vest. Ved den udviste adfærd fra tiltalte, kan det endvidere lægges til grund som bevist, at tiltalte ikke efterkom anråbet fra (), men fortsatte længere ud i vandet, hvorefter han blev civil anholdt. Ud fra den fremviste fotomappe, hvoraf det fremgår, at der er forholdsvis kort afstand til grindehvalerne og tiltalte, må det have stået tiltalte klart, at hans placering i vandet i det område, hvor hvalerne skulle lægges til, var egnet til at påvirke hvalerne.

Efter forklaringerne fra vidnerne () og (), kan det lægges til grund, at tiltalte (T3) forsøgte at løbe ud i vandet, hvilket dog blev forhindret af vidnerne. Retten finder det dog ikke tilstrækkeligt bevist, at tiltalte forsøgte at komme fri for at forsætte sit løb, som anført i anklageskriftet. Ligesom de øvrige tiltalte må det have stået tiltalte klart, at hans placering i vandet var egnet til at påvirke hvalerne.

Efter forklaringerne fra () og () kan det lægges til grund, at tiltalte (T4) løb ud i vandet, hvor han blev civilt anholdt. Ud fra det oplyste om tiltaltes adfærd efter anholdelsen, må det have stået tiltalte klart, at han ved lyde og bevægelser udviste en adfærd, der var egnet til at påvirke hvalerne.

Efter forklaringen fra () kan det lægges til grund, at tiltalte (T5), løb ud i vandet, hvor hun, efter at hendes rute var blevet afspærret af vidnet, søgte længere ud i vandet, der til sidst nåede hende til livet, hvorefter hun af vidnet, blev civilt anholdt. Ligeledes må det for tiltalte have stået klart, at hendes placering i vandet var egnet til at påvirke hvalerne.

Henset til den folkemængde, der ved fotofremvisning ses at befinde sig indenfor sysselmandens afspærring, sammenholdt med de afgivne vidneforklaringer, anser retten det ikke for godtgjort, at der var tale om en sådan håndhævelse af den begrænsede adgang til det afspærrede område, at de tiltalte ved at krydse afspærringen, kan siges at have overtrådt forbud om ikke at indfinde sig i grindefangstområdet.

Retten finder det dog bevist, at de tiltalte ved den udviste adfærd i grindefangstområdet, sammenholdt med formålet for de tiltaltes ophold på Færøerne, forårsagede en forstyrrelse af den offentlige orden, og havde forsæt til at forstyrre og besværliggøre grindefangsten, hvilket dog ikke lykkedes, som følge af indgriben fra civile og politiet. Ud fra den foreviste video fra YouTube, sammenholdt med de tiltaltes adfærd på stedet og ved anholdelserne, er retten af den opfattelse, at de tiltalte ikke havde forsæt til at forhindre grindefangsten. Med disse begrænsninger finder retten de tiltalte skyldig i overensstemmelse med anklageskriftet.

Forhold II

Lovgiver har i lögtingslóg um grind og annan smáhval, sum seinast broytt við lögtingslóg nr. 93 frá 22. juni 2015 § 1, angivet lovens anvendelsesområde, som værende sig alle tidsrum, som hører til et grindedrab eller andet lovligt drab af smáhval. Definitionen af grindedrab er beskrevet i lovens § 2, stk. 2 som værende, når grind bliver fundet, drevet, holdt til, afmærket, skåret op, fordelt, og resterne bortskaffet (rettens oversættelse).

Det fremgår af sagen, at der, forinden hvalerne i forbindelse med mærkning blev lagt til i Fuglafirði, den 24. august 2015 kl. 12.27, blev udsendt radioudkald både på engelsk og færøsk, omhandlende observeringen af en grindeflok i Leirvíksfjord. Videre fremgår det, at der samme dag kl. 12.47 ved tilsvarende fremgangsmåde, blev orienteret om, at hvalerne ikke skulle drives med henblik på aflivning, men mærkes til videnskabeligt formål. Tilsvarende kan det lægges til grund ud fra forklaringen afgivet af politiassistent (), at der på stranden blev orienteret om, at grindeflokken ikke skulle aflives, men alene mærkes, og derefter igen slippes fri.

Det må derfor lægges til grund, at på det tidspunkt tiltalte (T1) løb ud i havet, var der ikke længere tale om et grindedrab, idet man var udenfor de tidsrum som er anført i § 1 og § 2, stk. 2.

Trods formuleringen af lovens § 3, stk. 4, og dennes forarbejder som isoleret set sprogligt kunne finde anvendelse, må denne bestemmelse ses i sammenhæng med lovens anvendelsesområde som defineret ovenfor, og retten finder ikke med den sikkerhed, der er nødvendig for en udvidende fortolkning af lovens anvendelsesområde, at kunne sidestille drivning af hvaler med henblik på mærkning til videnskabeligt formål, med drivning af hvaler med henblik på aflivning. Henset hertil findes forhold II ikke var være omfattet af grindeloven.

Retten finder dog, at tiltaltes overskridelse af det afmærkede område, og tiltaltes adfærd med løb til og i vandet indenfor afmærkningen, forårsagede en forstyrrelse af den offentlige orden og hermed en overtrædelse af politivedtægten af 3. juli 1931 for Landkommunerne på Færøerne, som ændret ved Lagtingslov nr. 82 af 19. juni 1990 § 2.

Straf

Straffen for tiltalte (T1) fastsættes til en bøde på kr. 31.000,- jf. for så vidt angår forhold I, lagtingslov nr. 56 af 19. maj 2015 om grind og andre smáhvaler med senere ændringer § 13, stk. 2, jf. stk. 1, jf. § 9, stk. 1, jf. stk. 2, jf. § 3, stk. 2 og § 3, stk. 4, jf. til dels straffelovens § 21 og politivedtægten for landkommunerne for Færøerne § 41, jf. § 2, og for så vidt angår forhold II, politivedtægten for landkommuner for Færøerne § 41, jf. § 2.

Forvandlingsstraffen fastsættes som nedenfor bestemt.

Straffen for tiltalte (T2) fastsættes til en bøde på kr. 30.000,-. Straffen for tiltalte (T3), (T4) og (T5) fastsættes til en bøde på 25.000,- kr. til hver, jf. lagtingslov nr. 56 af 19. maj 2015 om grind og andre smáhvaler med senere ændringer § 13, stk. 2, jf. stk. 1, jf. § 9, stk. 1, jf. stk. 2 jf. § 3, stk. 2 og § 3, stk. 4, jf. til dels straffelovens § 21 og politivedtægten for landkommuner for Færøerne § 41, jf. § 2.

Forvandlingsstraffen fastsættes som nedenfor bestemt.

Retten har ved udmålingen henset til det anførte vedrørende bødestørrelsen i den af Retten på Færøerne afsagte dom i sag nr. 423/2015 af 7. august 2015, hvoraf fremgår:

"Retten har ved udmålingen anlagt følgende betragtninger vedrørende de bødestørrelser, der er anført i lagtingslovens forarbejder: Straffelovrådet har i betænkning nr. 1531 konkluderet, at der er opnået gode erfaringer med, at lovgivningsmagtens tilkendegivelser om straffniveauet i typesituationer eller normaltilfælde fremgår af lovforarbejder. Straffelovrådet har derfor anbefalet, at denne metode også fremover anvendes i de tilfælde, hvor lovgivningsmagten ønsker at give anvisninger om straffniveauet for en bestemt type forbrydelse. Straffelovrådet har endvidere konkluderet, at brug af særskilte forhøjede minimumsstraffe for visse forbrydelser er et unødvendigt og samtidig et uhensigtsmæssigt middel for lovgivningsmagten til at give anvisninger om straffniveauet i typetilfælde. Endelig har Straffelovrådet tilsluttet sig den hidtidige lovgivningstradition, hvor det så vidt ses i dag uden undtagelse altid i sådanne lovforarbejder med angivelser om straffniveauet også angives, at:

"Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10."

Retten tiltræder, at der ved straffastsættelsen må tages udgangspunkt i det af lovgiver fastsatte bødeniveau på 25.000 kr., hvorved retten bemærker, at det er en politisk opgave at afveje strafværdigheden af overtrædelser af grindelovgivningen, herunder med inddragelse af de væsentlige økonomiske værdier, der er tilknyttet grindefangst og de sikkerhedsmæssige spørgsmål, som grindefangst frembyder."

Det er tillagt formildende virkning, at de tiltalte ikke har haft forsæt til at hindre grindefangsten, men kun at forstyrre og besværliggøre den, og at de tiltaltes lovovertrædelser ingen konkret effekt har haft for grindedrabet. Retten er af den opfattelse, at det forhold, at tiltalte (T2) er nået længere ud i vandet, og dermed udsætter andre for potentielt fare, henset til afstanden til grindeflokken, er en skærpende omstændighed. Retten har endvidere tillagt det skærpende betydning, at de tiltalte findes at have handlet i forening efter forudgående planlægning, samt de tiltaltes formål med at være på Færøerne.

Konfiskation

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om konfiskation af 3 Go-Pro kameraer med rem. Således som det fremgår af sagen befandt de pågældende kameraer sig på tispunktet for politiets anholdelse i en rem på henholdsvis tiltalte (T1), tiltalte (T3) og tiltalte (T5).

Retten på Færøerne har ved dom afsagt den 7. august 2015, sag nr. 423/2015, anført følgende vedrørende påstand om konfiskation efter grindelovens § 11:

"Konfiskation efter grindelovens § 11 må efter forarbejderne forstås som en ekspropriationslignende konfiskation, hvilket må forudsætte, at ejeren af det konfiskerede er tillagt rettigheder på linje med, hvad der følger af grundlovens § 73, stk. 1. Konfiskationen skal derfor ske mod fuld erstatning."

Retten kan henholde sig hertil, og allerede fordi retten fortsat finder, at anklagemyndighedens påstand er nedlagt som et krav om erstatningsfri konfiskation, kan retten ikke imødekomme en konfiskationsbegæring i medfør af grindelovens § 11.

Spørgsmålet er herefter, om der kan ske konfiskation efter straffelovens bestemmelser.

Det kan lægges til grund, at formålet med kameraerne er at dokumentere grindedrabet, dels til brug for udarbejdelse af kampagnemateriale og lignende, samt til dokumentation af egne handlinger i forbindelse med aktionen. Brugen af kameraerne bevirker ikke en forstyrrelse, besværliggørelse eller forhindring af grindedrabet, og retten er af den opfattelse, at kameraerne ikke er en del af den strafbare handling. En konfiskation af kameraerne findes derfor ikke at være påkrævet for at forebygge yderligere lovovertrædelser, og betingelserne for konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 2 findes ikke at være opfyldt. Retten er endvidere af den opfattelse, at en konfiskation af kameraerne vil kunne stride mod de tiltaltes ytringsfrihed. Retten finder med den ovenfor anførte begrundelse heller ikke at der er grundlag for at foretage konfiskation af kameraerne i henhold til straffelovens § 77a.

Thi kendes for ret:

Tiltalte, **(T1)**, straffes med en bøde på 31.000,- kr.

Forvandlingsstraffen for bøden er fængsel i 14 dage.

Tiltalte, **(T2)**, straffes med en bøde på 30.000,- kr.

Forvandlingsstraffen for bøden er fængsel i 14 dage.

Tiltalte, **(T3)**, straffes med en bøde på 25.000,- kr.

Forvandlingsstraffen for bøden er fængsel i 14 dage.

Tiltalte, **(T4)**, straffes med en bøde på 25.000,- kr.

Forvandlingsstraffen for bøden er fængsel i 14 dage.

Tiltalte, **(T5)**, straffes med en bøde på 25.000,- kr.

Forvandlingsstraffen for bøden er fængsel i 14 dage.

De tiltalte betaler sagens omkostninger

